

Cauza C-711/19**Cerere de decizie preliminară****Data depunerii:**

25 septembrie 2019

Instanța de trimitere:

Verwaltungsgerichtshof (Austria)

Data deciziei de trimitere:

3 septembrie 2019

Recurente:

Admiral Sportwetten GmbH

Novomatic AG

AKO Gastronomiebetriebs GmbH

Autoritate pârâtă: Magistrat der Stadt Wien (Consiliul Municipal al orașului Viena),
Magistratsabteilung 6 (Departamentul 6 al Consiliului Municipal)

[omissis]

[Nr. dosar] [omissis]

3 septembrie 2019

În ceea ce privește recursul formulat de 1. Admiral Sportwetten GmbH, 2. Novomatic AG, ambele cu sediul în Gumpoldskirchen și 3. AKO Gastronomiebetriebs GmbH cu sediul în Viena, [omissis] împotriva hotărârii Bundesfinanzgericht (Tribunalul Fiscal Federal) din 23 august 2018 în cauza RV/7400063/2017 având ca obiect taxa pe terminalele de pariuri [autoritatea pârâtă în fața Verwaltungsgericht (Tribunalul Administrativ): Magistrat der Stadt Wien (Consiliul Municipal al orașului Viena), Magistratsabteilung (Departamentul 6 al Consiliului Municipal)], Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă) [omissis] a adoptat următoarea

Ordonanță

Adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene, în temeiul articolului 267 TFUE, următoarele întrebări în vederea unei decizii preliminare:

- 1) Articolul 1 din Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale trebuie interpretat în sensul că dispozițiile Legii privind taxa pe terminalele de pariuri din Viena, care instituie o taxă pe deținerea de terminale de pariuri ar trebui calificate drept „reglementări tehnice” în sensul dispoziției menționate?
- 2) Omiterea comunicării dispozițiilor Legii vieneze privind taxa pe terminalele de pariuri în sensul Directivei (UE) 2015/1535 împiedică perceperea unei taxe precum taxa pe terminalele de pariuri?

Motivare:

- 1 A. Situația de fapt și procedura anterioară
- 2 Prima recurentă este o operatoare de terminale de pariuri, a doua este proprietara acestor terminale de pariuri, iar [OR 2] a treia este proprietara unui spațiu utilizat pentru deținerea de terminale de pariuri.
- 3 Începând cu luna august 2016, prima recurentă a comunicat autorității pârâte, printr-o serie de notificări, că va opera un terminal de pariuri la Viena într-un local al celei de a treia recurente. Se solicită stabilirea unei taxe de 0 euro, deoarece în opinia sa nu exista o obligație de plată a taxei.
- 4 Prin decizia din 31 octombrie 2016, Magistrat der Stadt Wien (Consiliul Municipal al orașului Viena) a stabilit în sarcina recurentelor taxa pe terminalele de pariuri aferentă lunilor septembrie și octombrie 2016 la 350 de euro (pe lună și pe terminal de pariuri), în conformitate cu calitatea acestora de operatoare respectiv proprietară respectiv titulară a spațiului utilizat pentru deținerea terminalelor de pariuri.
- 5 Prin deciziile următoare, din 2 ianuarie 2017 și din 24 iulie 2017, Magistrat der Stadt Wien a stabilit taxa pentru perioada noiembrie-decembrie 2016, precum și pentru perioada ianuarie-iunie 2017 (în fiecare caz, 350 euro pe lună și pe terminal de pariuri).
- 6 Recurentele au formulat contestații împotriva acestor decizii. Pe scurt, acestea au susținut că dispozițiile privind terminalele de pariuri din Legea privind terminalele de pariuri din Viena (Wiener Wettterminalabgabegesetz, denumită în continuare „WWAG”) sunt „reglementări tehnice” în sensul Legii privind procedurile internaționale de informare și notificare în domeniul reglementărilor tehnice (denumită în continuare „WNotifG”) și al Directivei (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 (JO 2015, L 241, p. 1). Aceste reglementări tehnice nu ar fi fost notificate Comisiei și, prin urmare,

nu pot fi invocate împotriva unor particulari. Acest lucru ar avea ca efect faptul că taxa ar fi fost aplicată în mod neîntemeiat.

- 7 Prin hotărârea atacată în fața Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă), Bundesfinanzgericht (Tribunalul Fiscal Federal) a respins contestațiile ca nefondate. [OR 3]
- 8 Bundesfinanzgericht a ajuns la concluzia - pe care a motivat-o în mod detaliat - că reglementările WWAG nu sunt reglementări tehnice în sensul WNotifG, respectiv în sensul Directivei 2015/1535. Prin urmare, nu a existat nicio obligație de notificare în sensul WWAG. În consecință, recurentelor le era aplicabilă WWAG, iar taxa pe terminalele de pariuri ar fi fost aplicată în mod corect.
- 9 Verfassungsgerichtshof (Curtea Constituțională) a respins tratarea uneia din contestațiile formulate de către recurente împotriva acestei hotărâri.
- 10 B. Dispozițiile de drept național relevante
- 11 Legea privind terminalele de pariuri din Viena (WWAG), o lege regională [aplicabilă la nivelul unui land - n. tr.], în versiunea originală aplicabilă în speță, LGB1. Nr. 32/2016, prevede printre altele:

„Obiectul taxei

Articolul 1 Deținerea de terminale de pariuri în orașul Viena este supusă aplicării unei taxe.

Definiții

Articolul 2 În sensul prezentei legi, se aplică următoarele definiții:

1. Terminal de pariuri: un loc de înregistrare a pariurilor, situat într-o anumită locație, care este conectat prin intermediul unui cablu de date cu un agent de pariuri sau cu un totalizator și care permite în mod direct unei persoane să participe la un pariu.
2. Agent de pariuri: o persoană care desfășoară cu titlu profesional activitatea de încheierea a unor pariuri.
3. Totalizator: o persoană care desfășoară cu titlu profesional activități de plasare a unor pariuri.

Cuantumul taxei

Articolul 3 Taxa pe deținerea de terminale de pariuri este de 350 euro pe terminal de pariuri și pe lună calendaristică începută.

[...]

Sanctiuni

Articolul 8 (1) Acțiunile sau omisiunile prin care taxa este redusă sunt infracțiuni administrative și se pedepsesc cu amendă de până la 42 000 euro; în cazul neplății amendei, se va aplica o pedeapsă cu închisoare de până la șase săptămâni. Reducerea durează **[OR 4]** până la data la care persoana care datorează taxa achită taxa ca urmare a autoevaluării sau până la data la care autoritatea fiscală competentă stabilește prin decizie taxa datorată. [...]

- 12 În motivarea Cererii de inițiativă care însoțește prezenta lege (LG - 00689-2016/0001/LAT) se prevedea în special că:

„Posibilitatea utilizării simple și anonime a terminalelor de pariuri va conduce la un nivel ridicat de acceptare în rândul clienților potențiali, care poate fi consolidat și mai mult prin ofertele suplimentare ale operatorilor. Având în vedere aceste împrejurări speciale, trebuie, așadar, să se impună o taxare specială în privința terminalelor de pariuri în vederea descurajării acestei forme de pariere, în special având în vedere că respectivul domeniu trebuie privit din punctul de vedere al dependenței de jocuri de noroc, cu toate consecințele sociale negative ale acesteia.

Terminalele de pariuri prezintă un risc crescut de dependență în comparație cu birourile de înregistrare a pariurilor deservite de persoane fizice. Acest lucru este cauzat în principal de faptul că lipsa contactului personal reduce barierele psihologice pentru participarea la pariuri care este astfel facilitată. Parierea prin intermediul unui terminal de pariuri determină, în ansamblu, o intensificare a activității de pariuri. Acest lucru este cauzat, de asemenea, de faptul că, având în vedere posibilitățile tehnice ale terminalelor de pariuri, clienților le este pusă la dispoziție o ofertă de pariuri mult mai mare. În același timp, terminalele de pariuri permit încheierea succesivă, la intervale de timp scurte, a mai multor pariuri.

Așadar, pentru deținerea de terminale de pariuri pe teritoriul orașului Viena, este necesar să se introducă o taxă de 350 euro pe terminal de pariuri și pe lună calendaristică începută. [...]

Obiectul taxei îl constituie deținerea de terminale de pariuri.

[*omissis*] Formularea [legală] „care permite participarea la un pariu” ar trebui precizată în sensul în care acele echipamente tehnice, în care numai personalul întreprinderii poate înregistra pariuri în numele clientului sau al clientei nu constituie terminale de pariuri în sensul legii (de exemplu, în chioșcurile de ziare, unde înregistrarea pariului se face exclusiv de către personalul vânzător, iar dispozitivul de înregistrare nu este accesibil în mod liber pentru clienți).

Din aceste definiții, se poate deduce că obiectul fiscal nu este legat de noțiunea de terminal de pariuri și de celelalte definiții din proiectul Legii privind pariurile din Viena și că diferă de **[OR 5]** acela al Legii privind taxele din 1957 [Gebührengesetz 1957], potrivit căreia nu încheierea unui contract de pariuri este impozitată, ci deținerea de terminale de pariuri. [...]

În ceea ce privește nivelul taxei, se face trimitere la hotărârea Verfassungsgerichtshof din 5 decembrie 2011, B 533/11, VfSlg. 19.580/2011. În această hotărâre, s-a constatat, printre altele, că nu poate fi imputat legiuitorului faptul că, în loc să stabilească o interdicție privind instalarea de automate de jocuri de noroc, urmărește să realizeze o reducere a instalării de automate sau a jucatului cu ajutorul creșterii taxelor. În cazul în care jucătorii potențiali ar fi descurajați ca urmare a lipsei de atractivitate a jocurilor, tocmai aceasta a fost intenția - al cărei temei constituțional nu poate fi criticat - a legiuitorului. Acest mod de a gândi poate fi transferat în ceea ce privește taxa pe terminalele de pariuri. [...]"

- 13 Legea privind încheierea și plasarea de pariuri (denumită în continuare „Legea privind pariurile din Viena”), în versiunea originală aplicabilă în speță, LGBI. Nr. 26/2016, reglementează încheierea cu titlu profesional (pariul agentului de pariuri) și plasarea cu titlu profesional (pariul totalizatorului de pariuri), de pariuri pe baza evenimentelor sportive, precum și plasarea cu titlu profesional a unor astfel de pariuri și a unor astfel de clienți de pariuri (articolul 1 din legea menționată). Aceasta cuprinde la articolul 2 punctul 8 propria definiție a terminalului de pariuri - ușor diferită față de cea din Legea privind terminalele de pariuri. În continuare, legea conține dispoziții detaliate privind cerințele în vederea autorizării ca operator de pariuri. La articolul 13, legea conține reglementări mai detaliate privind terminalele de pariuri.
- 14 Legea privind pariurile din Viena a fost comunicată în conformitate cu dispozițiile Directivei (UE) 2015/1535 (număr de notificare: 2015/602/A)
- 15 Legea privind notificarea din Viena, LGBI. nr. 28/1996 (WNotifG) are ca scop – în versiunea actuală (LGBI. nr. 36/2016) – transpunerea Directivei (UE) 2015/1535 (articolul 7 din WNotifG). Acesta conține, în esență, definiții corespunzătoare celor din prezenta directivă. **[OR 6]**
- 16 C. Explicații cu privire la întrebările preliminare
- 17 1. Pertinența întrebărilor preliminare
- 18 Conform articolului 3 din WWAG, taxa pe deținerea de terminale de pariuri este de 350 euro pe terminal de pariuri și pe lună calendaristică începută. Nu se contestă că, în speță, elementele constitutive ale acestei situații de fapt sunt îndeplinite în perioadele în cauză și că recurențele, în calitățile lor respective (deținătoare, proprietară [de terminal], respectiv proprietara unui spațiu utilizat pentru deținerea de terminale de pariuri) sunt supuse taxei în sensul WWAG. Obiecțiile întemeiate pe dreptul constituțional intern, formulate de recurențe în fața Verfassungsgerichtshof (Curtea Constituțională), nu au fost admise. Prin urmare, în temeiul dreptului național, există obligația fiscală în litigiu.
- 19 Cu toate acestea, recurențele susțin că obligația fiscală este contrară dreptului Uniunii. În această privință, în cadrul procedurii, nu a fost contestat faptul că proiectul WWAG - spre deosebire de cel al Legii privind pariurile din Viena - nu a fost transmis Comisiei în conformitate cu Directiva 2015/1535.

- 20 În cazul în care dispozițiile WWAG sunt - astfel cum au invocat recurentele - reglementări tehnice în sensul Directivei 2015/1535 și în cazul în care o încălcare a obligației de notificare ar avea ca efect faptul interzicerea perceperii taxei pe terminalele de pariuri, atunci ar trebui să se răspundă negativ în ceea ce privește obligația fiscală a recurenților. Prin urmare, decizia Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă) depinde de întrebările menționate.
- 21 2. Cu privire la prima întrebare preliminară
- 22 În primul rând, ar trebui remarcat faptul că - din cele cunoscute de Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă) - , Curtea nu a pronunțat încă hotărâri cu privire la Directiva 2015/1535 a cărei interpretare se solicită în speță (se pare că există o cerere de decizie preliminară în cauza C-727/17 referitoare la această directivă). Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă) consideră însă că, în această privință, ar trebui utilizată jurisprudența privind directivele anterioare care au fost codificate prin respectiva directivă [a se vedea considerentul (1) al directivei]. **[OR 7]**
- 23 În conformitate cu jurisprudența constantă a Curții privind directivele anterioare, noțiunea de „reglementări tehnice” cuprinde patru categorii de măsuri, și anume în primul rând, „specificatiile tehnice” în sensul articolului 1 punctul 3 din Directiva 98/34 [articolul 1 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2015/1535; a se vedea, de asemenea, tabelul de corespondență din anexa IV la directivă], în al doilea rând, „alte cerințe”, astfel cum sunt definite la articolul 1 punctul 4 din această directivă [în prezent, articolul 1 alineatul (1) litera (d)], în al treilea rând, „normele cu privire la servicii” prevăzute la articolul 1 punctul 5 din directivă [în prezent, articolul 1 alineatul (1) litera (e)] și în al patrulea rând, „acte cu putere de lege și acte administrative ale statelor membre care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs sau prestarea ori utilizarea unui serviciu sau a unui sediu în calitate de prestator de servicii” în sensul articolului 1 punctul 11 din directivă [în prezent, articolul 1 alineatul (1) litera (f); a se vedea Hotărâre recentă a Curții de Justiție din 26 septembrie 2018, Van Gennip și alții, C-137/17, EU:C:2018:771, punctul 37 și jurisprudența citată; a se vedea, de asemenea, Concluziile prezentate la 13 decembrie 2018 în cauza VG Media, C-299/17, EU:C:2018:1004, punctul 19).
- 24 a) „specificatii tehnice”
- 25 Această noțiune presupune că măsura națională se referă la produs sau la ambalajul acestuia ca atare și, prin urmare, definește una dintre caracteristicile prevăzute pentru un produs, cum ar fi dimensiunile, denumirea comercială, etichetarea sau marcarea (a se vedea Hotărârea din 8 martie 2001, van der Burg, C-278/99, EU:C:2001:143, punctul 20; Hotărârea din 21 aprilie 2005, Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, punctul 57; Hotărârea Van Gennip și alții, EU:C:2018:771, punctul 38; a se vedea de asemenea Hotărârea din 10 iulie 2014, Ivansson, C-307/13, EU:C:2014:2058, punctul 19 și următoarele). Normele

generale nu trebuie calificate drept specificații tehnice [a se vedea, mai recent, Hotărârea Ivansson, C-307/13, EU:C:2014:2058, punctele 21 și 22].

- 26 Într-adevăr, WWAG se referă la „produse” (terminale de pariuri) care sunt utilizate în cadrul activității (a se vedea, de exemplu, Hotărârea din 4 februarie 2016, *Ince*, C-336/14, punctul 71). Caracteristicile specifice ale terminalelor de pariuri nu sunt, însă, reglementate de WWAG - spre deosebire de Legea privind pariurile din Viena. WWAG descrie doar funcția pe care o îndeplinește terminalul de pariuri; în discuție sunt „elemente descriptive” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 octombrie 2016, *M. și S.*, C-303/15, EU:C:2016:771, punctul 28), nu „reglementări”. Prin urmare, [OR 8] Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă) consideră că nu există o specificație tehnică.
- 27 b) „alte cerințe”
- 28 O măsură națională poate fi calificată drept o „altă cerință” (pentru a justifica introducerea în această categorie, a se vedea Hotărârea din 21 aprilie 2005, *Lindberg*, C-267/03, EU:C:2005:246, punctul 61 și următoarele), în cazul în care aceasta reprezintă o „cerință” care poate afecta în mod esențial compoziția, natura sau comercializarea produsului în cauză (a se vedea Hotărârea din 13 octombrie 2016, *M. și S.*, C-303/15, EU:C:2016:771, punctul 20 și jurisprudența citată; de asemenea, Hotărârea din 4 februarie 2016, *Ince*, C-336/14, EU:C:2016:72, punctul 72). Interdicția eliberării, reînnoirii sau modificării autorizațiilor privind exercitarea unei activități în domeniul jocurilor pe automate cu câștiguri reduse desfășurate în afara cazinourilor este de natură să afecteze în mod direct comerțul cu automate de jocuri cu câștiguri reduse - și, astfel, comercializarea acestora (a se vedea, de asemenea, Hotărârea din 19 iulie 2012, *Fortuna și alții*, C-213/11 C-214/11 și C-217/11, EU:C:2012:495, punctul 36; de asemenea, Hotărârea din 11 iunie 2015, *Berlington Hungary*, C-98/14, EU:C:2015:386, punctul 99).
- 29 În speță, nu există o interdicție, ci doar o impozitare. Astfel cum se poate observa din notele explicative ale propunerii de lege, această impozitare are ca scop (printre altele) „descurajarea acestei forme de pariere”. Pe lângă obiectivele fiscale, se pare că legiuitorul a intenționat să descurajeze jucătorii să joace, chiar dacă numărul terminalelor de pariuri deținute în Viena a rămas, în esență, unul constant, de aproximativ 2 000 de unități.
- 30 Prin urmare, nu pare exclus ca impozitarea deținerii de terminale de pariuri să trebuiască considerată o dispoziție necesară pentru a asigura în special protecția consumatorilor (jucătorilor) în cadrul utilizării, care se referă la ciclul de viață al produsului (terminalului de pariuri) după introducerea sa pe piață și care poate afecta în mod semnificativ comercializarea terminalului de pariuri.
- 31 Desigur, întrebarea care se pune în continuare este dacă aceasta este o măsură în sensul articolului 1 alineatul (6) din directivă. Cu toate acestea, în cazul în care în acest context [OR 9] este abordată doar protecția - chiar dacă numai „în special” -

a lucrătorilor, nu pare deloc evident că este vorba și despre protecția jucătorilor împotriva unei posibile dependențe de jocurile de noroc.

- 32 c) „Norme privind serviciile”
- 33 Pentru clasificarea în această categorie, normele trebuie să vizeze „în mod specific” prestarea de servicii ale societății informaționale. Acest lucru trebuie clarificat în conformitate cu motivarea și cu modul de redactare a normei. În acest scop, este suficient ca unele dispoziții ale respectivei norme să facă trimitere la ea (a se vedea Hotărârea Curții din 20 decembrie 2017, Falbert, C-255/16, EU:C:2017:983, punctul 32). O normă națională care prevede sancțiuni penale în privința publicității pentru jocurile de noroc neautorizate este o normă tehnică în cazul în care se referă în mod explicit și intenționat la serviciile de jocuri de noroc online (a se vedea, din nou, Hotărârea Falbert, punctul 37).
- 34 WWAG prevede sancțiuni penale numai în cazul unei reduceri a taxelor sau al omiterii declarării. Cu toate acestea, prin normarea obligației fiscale în ceea ce privește deținerea de terminale de pariuri, se urmărește (de asemenea) descurajarea încheierii de pariuri prin intermediul acestui canal de distribuție (a se vedea mai sus categoria „alte cerințe”). În acest sens, nu pare să fie exclusă calificarea WWAG ca normă generală privind furnizarea unui serviciu al societății informaționale. De asemenea, nu pare exclus ca aceste dispoziții din WWAG să trebuiască apreciate drept o reglementare a acestor servicii - și anume, în sensul facilitării - legată în mod direct de deținerea unor terminale de pariuri - furnizării de informații privind posibilitățile de pariere și încheierea de pariuri. Situația nu pare să fie comparabilă cu cazul rezervării prin intermediul unei rețele informatice a unui bilet de avion, atunci când aceasta este efectuată într-o agenție de voiaj în prezența clientului [anexa I punctul 1 litera (c) din directivă], întrucât terminalul este operat chiar de către client, chiar dacă, de regulă, în prezența (unui reprezentant) al proprietarului spațiilor în care se găsește terminalul de pariuri.
[OR 10]
- 35 În ceea ce privește aspectul dacă o astfel de apreciere este exclusă, de exemplu, în temeiul articolului 1 alineatul (6) din directivă, se poate face referire la considerațiile de mai sus (în legătură cu „alte cerințe”).
- 36 d) Normele în sensul celei de a patra categorii
- 37 Clasificarea în această categorie (a se vedea, în ceea ce privește introducerea în această categorie, Hotărârea din 21 aprilie 2005, Lindberg, EU:C:2005:246, C-267/03, punctul 73) impune ca normele să interzică fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs sau prestarea sau utilizarea unui serviciu (a se vedea Hotărârea din 9 iunie 2011, Intercommunale Interrosane, C-361/10, EU:C:2011:382, punctul 13; Hotărârea din 10 iulie 2014, Ivansson, C-307/13, EU:C:2014:2058, punctul 16).
- 38 Întrucât WWAG nu conține nici un fel de interdicție în acest sens, Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă) consideră că respectiva lege nu

intră în această categorie. În special, nici articolul 8 din WWAG nu prevede interzicerea activităților menționate, ci o sancțiune în cazul reducerii taxei sau în cazul omiterii notificării.

- 39 e) „Reglementări *de facto*”
- 40 În cazul în care o normă, care nu trebuie considerată o reglementare tehnică, se referă la alte norme care, la rândul lor, trebuie considerate reglementări tehnice, prima normă menționată trebuie considerată o „reglementare tehnică *de facto*” (a se vedea Hotărârea din 10 iulie 2014, *Ivansson*, C-307/13, EU:C:2014:2058, punctul 31).
- 41 În acest sens, este suficient, în opinia *Verwaltungsgerichtshof* (Curtea Administrativă), să se menționeze că WWAG nu conține nicio trimitere la alte norme - și, în special, nicio referire la Legea privind pariurile din Viena (a se vedea, de asemenea, în acest sens, Hotărârea din 11 iunie 2015, *Berlington Hungary*, C-98/14, EU:C:2015:386, punctul 96 și următoarele).
- 42 3. Cu privire la cea de a doua întrebare preliminară
- 43 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții (referitoare la directivele anterioare; a se vedea, în sens contrar – în legătură cu o reglementare și mai veche - Hotărârea din 13 iulie 1989, *Enichem Base*, 380/87, EU:C:1989:318, punctele 22 și 23), o încălcare a obligației de notificare conduce [OR 11] la inaplicabilitatea „reglementărilor tehnice” în cauză, astfel încât nu poate fi invocată împotriva unui particular (a se vedea Hotărârea din 30 aprilie 1996, *CIA Security International*, C-194/94, EU:C:1996:172, punctul 54; Hotărârea din 26 septembrie 2000, *Unilever Italia*, C-443/98, EU:C:2000:496, punctul 49 și următoarele; Hotărârea din 10 iulie 2014, *Ivansson și alții*, C-307/13, EU:C:2014:2058, punctul 48; Hotărârea din 4 februarie 2016, *Ince*, C-336/14, EU:C:2016:72, punctul 68; numai normele tehnice conținute în aceasta, nu și celelalte dispoziții ale unei legi sunt aplicabile; a se vedea și Concluziile din 13 decembrie 2018 prezentate în cauza *VG Media*, C-299/17, EU:C:2018:1004, punctul 2, dar și Hotărârea Curții din 16 iunie 1998, *Lemmens*, C-226/97, EU:C:1998:296, punctul 35 și urm.).
- 44 În general, interpretarea dreptului Uniunii nu pare a fi atât de evidentă, încât să nu rămână loc de îndoieli rezonabile (a se vedea Hotărârea din 4 octombrie 2018, *Comisia/Republica Franceză*, EU:C:2018:811, punctul 110).
- 45 În concluzie, este necesar să se adreseze Curții întrebările menționate, în vederea pronunțării unei decizii preliminare în temeiul articolului 267 TFUE.

[semnături și ștampilă oficială]